

Miljön runt skolan

Skolgårdens utformning är betydelsefull. Utemiljön kring skolan är betydelsefull för skolbarnens utveckling och lärande. Här kan barnen få möjlighet till lek och utforskande aktiviteter. Lek och samvaro med jämnåriga ger barn och unga livserfarenhet som de inte kan tillägna sig på annat sätt. Förutom att leken innebär viktigt lärande, är den också en nödvändig betingelse för teoretiskt lärande.

Skolgården har fått än större betydelse genom att förskola och fritidshem integrerats i skolan. En god och säker utomhusmiljö med möjligheter till fysisk aktivitet och samvaro bidrar till elevernas utveckling, lärande och hälsa.

Barn som har en god och varierad skolgård har större förutsättningar att utvecklas väl i både fysisk, psykisk och social bemärkelse. En bra skolgård innehåller miljöer där barn tillåts skapa på sina egna villkor. Den ska vara stor och där ska finnas en mångfald av platser med olika karaktärer och innehåll. Naturlika miljöer med dess föränderlighet och stor tillgång på löst material är särskilt betydelsefullt för barns lek. En rikt utformad skolgård kan vara ett komplement till den kringliggande bebyggelsen - något som hela stadsdelen kan ha glädje av.

På en bra skolgård ska det också finnas möjligheter för bollspel, skateboard, lek och vila m.m. Träd, buskar och an-

nan växtlighet är särskilt betydelsefulla för barns lek. Barnen är mer aktiva om skolgården är kuperad och oregelbunden och utrustad med naturliga inslag såsom träd, buskar och stenar. Barnen ska själva få bestämma vad platsen ska användas till.

En välplanerad och vackert utformad skolgård utförd med tanke på barnens behov i olika åldrar kan fungera för såväl rastverksamhet som för en hel del undervisningsmoment. Odling som aktivitet kan inom skolan utvecklas i olika former. Den enskilde eleven kan få en ruta på ett par kvadratmeter att sköta och skörda, eller så kan en grupp intresserade elever odla en yta gemensamt.

BILTRAFIK - MINSKAD RÖRELSEFRIHET

Utemiljön kring skolan är inte alltid den bästa. Allt fler barn skjutsas till och från skolan. En del för att de bor långt från skolan och andra för att de har en trafikfarlig skolväg. Det innebär att trängseln vid skolan blir stor när många bilar och bussar kommer för att lämna av barnen morgon och eftermiddag. Samtidigt finns många barn som leker på skolgården eller är på väg till skolan. Det har lett till både ökad och farlig trafik utanför skolorna.

Den starkt ökande biltrafiken har inkräktat på barnens möjligheter att röra sig fritt. Det gäller för en hel del skolgårdar.

Kraftfulla åtgärder krävs för att skolgården ska bli en plats där barnen kan leka och få utlopp för sitt rörelsebehov utan riskera att bli överkörda av en bil eller buss. Dessutom innebär den ökade biltrafiken att mängden luftföroreningar ökar.

Trots att det genomförts en 30-begrän-sning utanför skolorna anser varken föräldrar eller barn att det räcker. Bil-förarna håller inte alltid fartgränsen. Vid många skolor används delar av skol-gården till av- och påstigningsplats för barn som skjutsas av föräldrar. En del av skolgården är ofta avsatt till parker-ingsplats för personalen. Skolgården blir därigenom mindre och på en del skolor ökar elevantalet. Det är viktigt att det finns en särskild infart för gående och cyklister och att lek- och idrottsområden är skilda från biltrafiken.

BARN KAN VARA DELAKTIGA

På en del skolor har personalen och barnen i samarbete med föräldrarna och kommunansvariga kartlagt skolområdet och skolans närmaste omgivning och föreslagit åtgärder för att få en säkrare trafikmiljö. De har gjort skisser, skrivit uppsatser och byggt modeller av hur de önskade att skolgården skulle se ut.

Detta har lett till att man har ordnat egen infart för de gående och cyklande barnen. Lite längre bort finns en väg för bilar med vändplats och en parker-ingsplats. Ingången till skolan är skyd-dad av räcke eller grind. På så sätt har barnen varit delaktiga i genomförandet av förändringarna.